

TEKSTEN CONCERT 'MYSTIQUE' op 12 mei 2024

Maria, schone vrouwe (1942)

tekst: B. van Zevenen

Maria, schone vrouwe, Maria, maget soet,
in Du is min vertrouwe, Ghi sijt so eeuwich goet!
Ghi sijt so rein, so schone, Maria onbevlekt.
Ghi waert doch Jesu wonne en blevet ongherept.
Dies bidde ic om seghen en hulpe int verschiet;
toont Ghi dan onse weggen, wi dwaelen seker niet.

La Vierge à midi (1966)

tekst: Paul Claudel (1868-1955) - uit Poèmes de Guerre (1922)

Il est midi. Je vois l'église ouverte. Il faut entrer.
Mère de Jésus-Christ, je ne viens pas prier.
Je n'ai rien à offrir et rien à demander.
Je viens seulement, Mère, pour vous regarder.
Vous regarder, pleurer de bonheur, savoir cela
Que je suis votre fils et que vous êtes là.
Rien que pour un moment pendant que tout s'arrête.
Midi!
Être avec vous, Marie, en ce lieu où vous êtes.
Ne rien dire, regarder votre visage,
Laisser le cœur chanter dans son propre langage,
Ne rien dire, mais seulement chanter parce qu'on a le cœur trop plein,
Comme le merle qui suit son idée en ces espèces de couplets soudains.
Parce que vous êtes belle, parce que vous êtes immaculée,
La femme dans la Grâce enfin restituée,
La créature dans son honneur premier et dans son épanouissement final,
Telle qu'elle est sortie de Dieu au matin de sa splendeur originale.
Intacte ineffablement parce que vous êtes la Mère de Jésus-Christ,
Qui est la vérité entre vos bras, et la seule espérance et le seul fruit.
Parce que vous êtes la femme, l'Eden de l'ancienne tendresse oubliée,
Dont le regard trouve le cœur tout à coup et fait jaillir les larmes accumulées,
Parce que vous m'avez sauvé, parce que vous avez sauvé la France,
Parce qu'elle aussi, comme moi, pour vous fut cette chose à laquelle on pense,
Parce qu'à l'heure où tout craquait, c'est alors que vous êtes intervenue,
Parce que vous avez sauvé la France une fois de plus,
Parce qu'il est midi, parce que nous sommes en ce jour d'aujourd'hui,
Parce que vous êtes là pour toujours, simplement parce que vous êtes Marie, simplement
parce que vous existez,
Mère de Jésus-Christ, soyez remerciée!

Het is midden op de dag, de kerk staat open, zie ik.

Ik moet even naar binnen.

Moeder van onze Heer Jezus Christus, ik kom niet om te bidden.

Ik heb u niets te geven en ik kom niet met vragen aan.

Ik kom alleen maar even, Moeder, naar u kijken en bij u staan

Naar u kijken en huilen van geluk in het zekere weten

*Dat u er bent en dat ik uw zoon mag heten.
Even maar; nu alles verstild is een kort moment.
Midden op de dag.
Even bij u, Maria, in de kapel waar u bent.
Niets zeggen, alleen maar kijken naar uw gezicht,
Met het lied dat mijn hart in zijn eigen taal tot u richt.
Niets zeggen, alleen maar ruimte geven aan het overvolle hart dat opklinkt
Als de lijster die in plotseling opkomende strofen zijn gedachten uitzingt.
Omdat u mooi bent, vlekkeloos en ongeschonden,
De vrouw vol van de genade die weer onder ons is gezonden.
Het schepsel in zijn oorspronkelijke eer en in zijn laatste voltooiing,
Zoals het van God is uitgegaan op de morgen van zijn vroegste ontplooiing.
Onuitsprekelijk gaaf, omdat u de Moeder van Jezus bent,
Die de waarheid in uw armen is en de enige hoop en de enige vrucht die u kent.
Omdat u de vrouwe bent, het Eden van de tederheid in zijn eerste vergeten staat,
Die ons aanzierend, dóórdringt in heel ons hart en onze tranen vloeien laat
Omdat u mij hebt gered, omdat u Frankrijk hebt gered,
Omdat u mijn land en mij beide hebt gevolgd en herdacht in uw gebed,
Omdat u op het uur van de dreigende val tussenbeide bent gekomen,
Omdat u Frankrijk nog één keer onder uw hoede hebt genomen,
Omdat het twaalf uur is, en omdat het de dag van vandaag is, in deze kapel
Omdat u er altijd bent, gewoon omdat u Maria bent, ja, omdat u er bent,
Moeder van Jezus Christus, dank u wel.*

Vertaling: Michel van der Plas

La sainte face (1922)

tekst: Paul Claudel (1868-1955)

Tu ne saurais effacer de ton coeur une certaine image et cette image n'est autre celle imprimée sur le linge de la Véronique.
C'est une face fine et longue et la barbe entoure le menton d'une triple touffe
L'expression en est si austère qu'elle effraie, et si sainte, que le vieux péché en nous organisé, frémit jusque dans sa racine originelle.
Et la douleur qu'elle exprime est si profonde qu'interdits, nous sommes comme des enfants qui regardent pleure, sans comprendre, le père: il pleure!
Tu voudrais en vain, ô Ivors, déployer devant ces yeux la gloire et l'éclat de ce monde.
Ces yeux qui, en se levant, d'un regard ont créé l'Univers, sont maintenant baissés et de sévères larmes en descendent; de front suintent de gouttes de sang.
Mais considère, ô mon fils, la bouche de ton Dieu, la bouche, ô mon fils, du Verbe.
Quelle amertume elle savoure, quelle parole à elle même ineffable elle goûte.
Car les lèvres au coin droit s'entr'ouvrent en un sourire atroce.
Comme il pleure de tout son être, laissant échapper la salive comme un enfant!
Il n'y a point de pain pour nous, ô mon fils, tandis qu'il nous restera cette douleur à consoler.
C'est la douleur de Fils de l'Homme qui a voulu goûter et revêtir notre crime.
C'est la douleur du Fils de Dieu de ne pouvoir présenter à son Père tout l'homme dans le mystère de l'Ostension.

Je kunt een bepaald beeld niet uit je hart wissen, en dit beeld is niets anders dan de afdruk op de linnen doek van Veronica.

Het is een fijn en langwerpig gezicht en de baard omringt de kin met een drie plukjes haar aan beide kanten.

De uitdrukking is zo streng dat ze beangstigt, en zo heilig, dat de oude zonde die in ons een plaats heeft, trilt tot aan haar diepste wortel.

En de pijn die ze uitdrukt is zo diep dat zo geschrokken zijn als kinderen die hun vader zien huilen, zonder het te begrijpen: hij huilt!

Je zou tevergeefs, o Ivors, de glorie en schittering van deze wereld voor hun ogen willen tonen.

Die ogen, die met één blik het universum creëerden, worden

nu gesloten en er stromen dikke tranen uit; uit het voorhoofd druipen bloeddruppels.

Maar kijk, o mijn zoon, naar de mond van je God, de mond, o mijn zoon, van het Woord.

Wat een bitterheid proeft ze, wat een onuitsprekelijke woorden voor zichzelf proeft ze.

De lippen openen zich in de rechterhoek in een akelige glimlach.

Hoe huilt hij met heel zijn wezen, speeksel kwijlend als een kind!

Er is geen brood voor ons, o mijn zoon, zolang we deze pijn nog hebben om te getroost te worden.

Het is de pijn van de Mensenzoon die onze misdaad wilde proeven en op zich nemen.

Het is de pijn van de Zoon van God dat hij niet de hele mensheid aan zijn Vader kan aanbieden in het mysterie van de elevatie.

O sacrum convivium (1916)

tekst: Latijnse Magnificat-antifoon

O sacrum convivium!
in quo Christus sumitur:
recolitur memoria passionis ejus:
mens impletur gratia.

*O heilig gastmaal!
waar Christus genuttigd wordt;
waar zijn lijden herdacht wordt,
waar de ziel met genade wordt gevuld.*

O sacrum convivium!
in quo Christus sumitur:
mens impletur gratia:

*O heilig gastmaal!
waar Christus genuttigd wordt;
waar de ziel met genade wordt gevuld*

et futurae gloriae
nobis pignus datur, alleluia.

*en ons het onderpand voor toekomstige
heerlijkheid gegeven wordt.*

O sacrum convivium!

O heilig gastmaal!

(vertaling: Eduard van Hengel)

Trois sonnets spirituels (1944)

tekst: Phillippe Desportes (1546-1608)

La vie est une fleur

La vie est une fleur espineuse et poignante.
Belle au lever du Jour, seiche en occident;
c'est moins que de la neige en l'esté plus ardent.
C'est une nef rompue au fort de la tourmente.
L'heur du monde n'est rien q'une roue inconstante

d'un labeur éternel montant et descendant.
Honneur, plaisir, profict, les esprits desbordants.
Tout est vent, songe et nue et folie évidente.
Las! C'est dont je me plains, moy qui voy
commencer ma tête en se mesler et mes jours se passer.
Dont j'ai mis les plus beaux et les vaines fumes;
Et le fruit que je cueille en que je vois sortit
des heures de ma vie. Hélas! Si mal semées
c'est honte en nui, regret, dommage et repentier.

*Het leven is een bloem met doornen en stekels.
Mooi bij het aanbreken van de dag, verdord bij het vallen van de avond; het is minder dan
sneeuw in de heetste zomer.
Het is een schip dat gebroken is op het hoogtepunt van de storm.
Het fortuin van de wereld is niets anders dan een wispelturig wiel
dat op en neer gaat in eeuwige inspanning.
Eer, plezier en winst kunnen onze geest overspoelen.
Het is alles is wind, droom en wolk en overduidelijke dwaasheid.
Helaas! Dit is wat ik betreur, nu ik het begin zie
van de verwarring in mijn hoofd en het slinken van mijn dagen
waarvan ik het beste heb gewijd aan al die zinloze rook.
dat betekent dat mijn hoofd begint te vermengen en mijn dagen voorbijgaan. En de vruchten
die ik pluk – waarvan ik beseft dat het is gegroeid aan de boom van mijn leven helaas! – is
schaamte, angst, spijt, ongeluk en berouw.*

Tourne un peu

Tourne un peu devers moi ton regard pitoyable
Soleil, Père de Vie, en qui seul je m'attands;
Sers de guide a mes sens, es garez et flottans,
par les bancs périlleux du monde misérable.
Purge et guéris mon âme, hélas presuq incurable.
Privé mon choeur, troublé de d'sirs in constans
et d'espoirs enchanteurs, qui m'ont faict si lontans
battre l'air peinde en l'onde et fonder sur le sable.

Je congnoy bien ma faute et la voy maudissant;
mai pour garantir je me trouve impuissant.
Le monde en ses erreurs trop encore m'enserre
si l'esprit quelque fois veut s'eslever aux cieux.
Tousjours derrière moi je retourne les yeux
comme la femme à Lot ayant quitté sa terre.

*Draai je medelijdende blik een beetje naar mij toe
o Heer, zon, vader van het leven, op wie ik alleen hoop;
dienend als een gids voor mijn verloren en verdwaalde zintuigen
tussen de gevaarlijke zandbanken van deze ellendige wereld.
Zuiver en genees mijn ziel die (helaas) bijna niet meer te genezen is,
ontdoe mijn onrustige hart van alle wisselvallige verlangens
en betoverende hoop die me zo lang vergeefs
door de lucht heeft laten slaan, het water
te schilderen en op het zand te bouwen.*

*Ik ken mijn zondigheid heel goed en vervloek het voortdurend,
toch merk ik dat ik mezelf er niet tegen kan beschermen;
de wereld en al zijn fouten houden me nog steeds te stevig vast.
Hoewel mijn geest soms naar de hemel wil stijgen,
blijf ik altijd achterom kijken
zoals de vrouw van Lot deed nadat ze uit zijn land waren gevlucht.*

Puisque le miel d'amour

Puisque le miel d'amour si comblé d'amertume,
n'altère plus mon Coeur comme il fit autre fois.
Puisque le monde faux je méprise les lois
montrons qu'un feu plus saint maintenant nous allume.
Seigneur, d'un de tes clous je veux faire ma plume,
mon encre de ton sang, mon papier de ton croix,
mon sujet de ta gloire, et les chants de ma vois
de ta mort qui la mort éternelle consume

le feu de ton amour dan mon âme esclancé.
Soit la sainte fureur don't je seray poussé,
et non d'un Apollon l'ombrageu se folie.
Cet amour par la foy mon esprit ravira,
et, s'il te plaist, seigneur, au ciel l'élevvera
tout vif comme Saint Paul, ou le prophète Elie.

*Omdat de honing van liefde zo vol bitterheid is,
verandert mijn hart niet meer zoals andere keren.
Aangezien ik nu de wetten van de valse samenleving veracht,
laat me zien dat een heiliger vuur me nu doet ontbranden.
Heer, ik wil mijn pen maken van de nagels van uw kruis,
mijn papier uit zijn hout, mijn inkt uit uw bloed;
om uw glorie als mijn onderwerp te kiezen, en als de inspiratie
van mijn liederen uw dood, die de eeuwige dood overwint.*

*Moge het vuur van uw liefde in mijn ziel stijgen
wees de goddelijke woede die mij drijft, een heilig enthousiasme
en niet de schimmige dwaasheid van de god Apollo.
Deze heilige liefde zal mijn geest vervoeren door geloof,
en zal (als u het wenst, Heer) mijn ziel naar de hemel optillen,
zoals de heilige Paulus, of de profeet Elia.*

Wenn ich ihn nur habe (1898)

tekst: Friedrich von Hardenberg (Novalis) (1772-1801)

Wenn ich ihn nur habe,
Wenn er mein nur ist,
Wenn mein Herz bis hin zum Grabe
Seine Treue nie vergißt:
Weiß ich nichts von Leide,
Fühle nichts als Andacht, Lieb' und Freude.

Als ik Hem ken,
Als Hij maar van mij is
Als mijn hart tot in het graf
Zijn trouw maar nooit vergeet:
Dan weet ik niets van lijden,
Voel niets dan toewijding, liefde en
vreugde.

Wenn ich ihn nur habe,
Laß ich alles gern,
Folg' an meinem Wanderstabe
Treu gesinnt nur meinem Herrn:
Lasse still die Andern
Breite, lichte, volle Straßen wandern.

Als ik Hem ken,
Ik laat graag alles achter
Volg met mijn wandelstaf
Alleen trouw aan mijn Heer:
Laat de anderen met rust
Door brede, heldere, drukke straten dwalen.

Wenn ich ihn nur habe
Schlaf ich fröhlich ein.
Ewig wird zu süßer Labe
Seines Herzens Flut mir sein,
Die mit sanftem Zwingen
Alles wird erweichen und durchdringen.

Als ik Hem ken,
Slaap ik opgewekt in.
Voor altijd wordt door zoete laving
Mijn hart vervuld,
Wat met zachte aandrang
Alles zal verzachten en doordringen.

Wenn ich ihn nur habe,
Hab' ich auch die Welt;
Selig wie ein Himmelsknabe
Der der Jungfrau Schleier hält.
Hingesenkt im Schauen
Kann mir vor dem Irdischen nicht grauen.

Als ik Hem ken,
Ken ik ook de wereld;
Zalig als een jongen uit de hemel
Die de sluier van de Maagd vasthoudt.
Verzonken in het kijken
Kan ik het aardse niet vrezen.

Wo ich ihn nur habe,
Ist mein Vaterland:
Und es fällt mir jede Gabe
Wie ein Erbteil in die Hand:
Längst vermißte Brüder
Find' ich nun in seinen Jüngern wieder.

Waar ik Hem ken,
Is mijn vaderland:
En elk geschenk wordt mij als een erfenis
In de schoot geworpen
Lang verloren broeders
Vind ik nu terug als Zijn volgelingen.

Wenige wissen das Geheimnis der Liebe

tekst: Novalis (nr. 13 aus "geistliche Lieder")

Wenige wissen das Geheimnis der Liebe,
fühlen Unersättlichkeit und ewigen Durst.
Des Abendmahls Göttliche Bedeutung
Ist den irdischen Sinnen Rätsel;
Aber wer jemals von heißen, geliebten Lippen
Atem des Lebens sog, wem heilige Glut
in zitternde Wellen das Herz schmolz,
wem das Auge aufging,

daß er des Himmels unergründliche Tiefe maß,
wird essen von seinem Leibe und trinken von seinem Blute ewiglich.

Wer hat des irdischen Leibes hohen Sinn erraten?
Wer kann sagen, daß er das Blut versteht?

Nie endet das süße Mahl, nie sättigt die Liebe sich.
Nicht innig, nicht eigen genug kann sie haben den Geliebten.
Von immer zärteren Lippen verwandelt wird das Genossene inniglicher und näher.

Heißere Wollust durchbebt die Seele.
Durstiger und hungrier wird das Herz:
und so währet der Liebe Genuß von Ewigkeit zu Ewigkeit.

Hätten die Nüchternen einmal gekostet,
Alles verließen sie, und setzten sich zu uns
An den Tisch der Sehnsucht, der nie leer wird.

Sie erkannten der Liebe unendliche Fülle,
und priesen die Nahrung von Leib und Blut.

*Weinigen kennen het geheim van de liefde,
voelen onvervulbaarheid en eeuwige dorst.
Het avondmaal, zijn godd'lijke betekenis,
Is de mens'lijke zinnen een raadsel;
echter, wie ooit eens van warme, beminde lippen
adem van leven zoog, wie heilige gloed
In sidderende golven het hart smolt,
wie ooit plots ontdekte, d
at hij des hemels ondoorggrond'lijke diepte mat,
zal nuttigen graag zijn Lichaam en drinken ook van zijn Bloed, eeuwig, altijd door.*

*Wie heeft van 't stoffelijk lichaam de diepe zin geraden?
Wie kan zeggen, dat hij het bloed begrijpt?*

*Nooit eindigt het zoete maal, steeds hunkert de liefde nog;
Niet innig, niet eigen genoeg kan zij hebben haar geliefde.
Met steeds maar zachtere lippen ferandert zij het genotene: Inniger en nabijer.*

*Hetere wellust doortrilt de ziel dan,
Dorstiger en hong'riger wordt het hart:
En zo duurt het liefdesgenot van eeuwigheid tot eeuwigheid.*

*Hadden de nuchteren eenmaal slechts geproefd dit,
Alles, alles verlieten zij en zetten zich bij ons
Aan verlangens tafel, die nooit, nooit leeg raakt.*

*Zij erkenden dan liefdes oneindige rijkdom,
En prezen de maaltijd van Vlees en Bloed.*

Vertaling: Lau Kanen

Vijf Marialiederen (1961)

tekst: C.A. van der Maeden

- Aan de onbevlekt ontvangene

God had zijn eindelijk uur verbeid
en schiep ontroerd de schoonste ziel,
en gaf haar zulk een zuiverheid
als nimmer aan bloem geviel.
Zoo ving Maria aan te leven,
dit mag ons grote vreugde geven.

Zij wies zo kuis, zij wies zo pril;
haar bloei gaf God het zoetst genucht;
en lieflijk buigend voor zijn wil
ontving de Maagd: de bloem droeg vrucht.
Zo schonk zij God de zoon het leven,
dit mag ons grote vreugde geven.

En nadat alles was volvoerd
hief God haar tot de hoge troon,
en ziet nu eindeloos ontroerd:
nooit was een bloem zo vlekkeloos schoon.
Zo zal Maria eeuwig leven,
dit mag ons grote vreugde geven.

- Geen beeltenis, Maria-lief

Geen beeltenis, Maria-lief,
is ons zo zoet vertrouwd,
als Gij in uwe mantel:
blauw en met sterren van goud.

Uw zuiver oog noodt elk van ons
naar uw lief Kindje klein,
gedragen op uw armen;
blank en als bloemen zoo rein.

De glimlach van uw mond zo mild,
uw schone kroon van goud,
neen, er is geen gestalte:
zoeter en meer ons vertrouwd.

- Maria-Visitatie

Maria gaat met lichte tred
het pad dat door de bergen voert;

de handen heffend in gebed,
bezingt zij wat haar ziel beroerd:
“Zoals, o Heer, het prille graan
zich neerbuigt in de lentewind,
zo wil ik buigen voor U staan:
ik ben Uw dienstmaagd en Uw kind.”

Geen bloem heeft haar zoo diep verblijd
als die zij in de velden ziet;
en wijzend op haar zuiverheid
richt zij tot God een smekend lied:
“Wil mij als deze bloem, o Heer,
voor U bewaren, smetteloos rein,
en laat mij bloeien tot Uw eer:
ik wil Uw witte lelie zijn.”

Een bron weerspiegelt in het dal
zo stil en zuiver boom en kruid,
en bij dit beeld van klaar kristal
zingt zij haar diepst verlangen uit:
“Zoals de bron het hemelsblauw
weerspiegelt klaar en kristallijn,
zo wil ik, Heer, volmaakt getrouw
de weerschijn van Uw Wezen zijn.”

- Zoals mijn ziel Maria ziet

Geen lied kan ooit toereikend zijn
hoe zuiver ook van melodie, -
U uit te beelden hemels fijn,
o moeder Gods en maged rein,
zoals ik in mijn ziel U zie.

Ook houdt geen vers een waarde in,
al munt het uit in poëzie, -
die U kan schilderen diep van zin,
o, Hemelsbruid en Koningin,
zoals ik zielsverrukt U zie

Toereikend is geen woord, geen wijs,
en toch zing ik verheugd mijn lied,
omdat ik U al zingend prijs,
o schoonste Bloem van 't paradijs,
zoals alleen mijn ziel U ziet.

- Maria's moederschap

Maria, wil nog eens gedenken
dat U Gods boodschap werd gebracht;
en gij Uw schoot hebt mogen schenken

aan die gij biddend hebt verwacht.
Doorleef weer hoe gij het moederschap aanvaardde,
en bid voor alle moeder dezer aarde.

Gij repte U de bergen over,
Uw nicht in ootmoed toegewijd;
gij werd om haar een dienstmaagd pover,
gezegend werd haar vruchtbaarheid.
O, houd bij allen het moederschap in waarde,
en bid voor alle moeders dezer aarde.

En toen Uw uur dan was gekomen,
was daar voor U en 't Kind een stal;
maar 't grootst geluk mocht U doorstromen:
een hemel werd het nachtelijk dal.
Gedenk de vreugd die het moederschap U baarde,
en bid voor alle moeders dezer aarde.

Magna res est amor (1919)

tekst: Thomas à Kempis (1379-1471)

Magna res est amor, Magnum omnino bonum:
quod solum leve facit omne onerosum. Et fert
aequaliter omne inaequale. Nihil dulcius est
amore, nihil fortius, nihil altius, nihil latius,
nihil jucundius, nihil plenius nec melius in
coelo et in terra. Quia amor ex Deo natus est,
nec potest, nisi in Deo, super omnia creata
quiescere.

*De liefde is iets groots, een heel groot goed;
zij alleen maakt alle lasten licht en draagt
alles wat onbestendig is gelijkmoedig. Niets
is zoeter dan de liefde, niets sterker, niets
hoger, niets ruimer, niets aangener, niets
rijkers en beter in de hemel en op aarde.
Want de liefde is uit God geboren en zij kan
alleen maar in God rusten, boven al wat
geschapen is.*

Vertaling: Jacques Koekkoek